

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

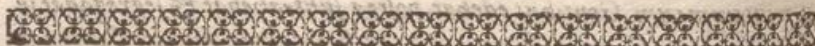
§. XVI. Respondetur ad auctoritates Concilior. Constant. & Basileens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

426 Lib. II. §. XVI. Respondetur ad auctoritates

Hieronymus, aliique fecerunt, multoque magis concilium facere potest: ceterum alterius vitia reprehendere, in illa declamare, & si vergant in communem perniciem, illis etiam resistere, nullam superioritatem arguit, ut patet & docent expressè SS. Patres. S. Gregorius in c. Petrus 2. q. 7. & ibi Gratianus. Idem Gregor. Homil. 18. in Ezech. Cyprianus in epist. ad Quirinum. Augustinus epist. 19. ad Hieron. & in epist. ad Galat. c. 2. S. Thom. in 4. d. 19. An verò & quomodo Petrus hac in re peccaverit, dicemus in sequenti Proposit. 3. ubi de infallibilitate Pontificis sermo erit.

Hæc sunt loca scripturæ, ex quibus an probetur majorem esse concilii, quam Papæ auctoritatem, Lectoris judicium esto; nobis sanè tam infirma, longèque ducta videntur, ut non tantum animum non convincant, sed ne tenuem quidem veritatis umbram jactent, mirarique lubeat, viros alioquin doctos rationibus adeò leviter malèque armatis & ipsos cessisse, & alios oppugnare conatos esse; nisi fortè animo jam semel occupato verba scripturæ ex voto sensuque proprio æstimaverint, nec tam curæ habuerint, ut sententiam suam scripturæ, quam scripturam sententiæ suæ accomodarent.

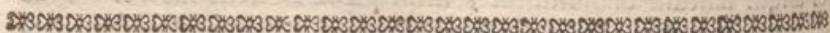

§. XVI.

Respondetur ad auctoritates Conciliorum Constantiensis & Basileensis.

Summaria.

1. *Ad auctoritatem Concilii Constantiensis.*
2. *Et Concilii Basileensis.*

I.

Obicitur septimò, Concilium Constant. quod sess. 4. & 5. clarè definivit Concilium universale potestatem immediatam à Christo habere, cui quilibet cujuscumque dignitatis & conditionis sit, etiamsi Papalis, obedire teneatur.

teneatur. Et *sess. 15.* omnes cujuscumque dignitatis etiam Papalis, qui venientes ad Concilium impediunt, excommunicat. Et *sess. 17.* Concilium variis honoribus Gregor. XII. afficit, quod sponte Papatum renuntiasset, declaratque eum gratis & Privilegiis à Concilio acceptis, nec à futuro Papa, nec à Concilio privari posse. Et *sess. 39.* præcipit futuris SS. Pontificibus, ut singulis decenniis Concilium generale cogant: & si contingat duos insignia Pontificalia induere, jubet sub interminatione divinæ maledictionis continuo renuntiare, & nisi faciant, privat omni jure, quod ad Papatum habebant, eosque inhabiles reddit ad omnes in futurum dignitates. Et *sess. 45. sub initium.* Oratores Regis Poloniae & magni Ducis Lithuaniae Martino V. jam electo Pontifici supplicat, velit libellum quemdam & opiniones Joannis de Falckenberg hæreticas, & in Concilio publicè damnatas declarare; nisi faciat, suorum Principum nomine ad futurum Concilium se appellaturos. Ex his omnibus colligi videtur, Patres Constantienses & definivisse, & ipso facto ostendisse Concilium omnino supra Pontificem esse, & huic leges statuere posse, quas observare teneatur.

Et. Mentem Concilii pro summi Pontificis suprema auctoritate nimis claram esse, ut de illius sententia dubitari, nisi ab illis possit, qui aquam aliàs limpidam turbant, aut partem tantum aliquam Concilii legunt, eâ, quæ veritatem aperit, prætermittit; quemadmodum ferè qui oculis laborant, ægrâque acie sunt, non audent satis lucem totam & solem haurire, parte aliquâ radiorum contenti, & idèò faciles in errorem. Concilium ergo pro Pontifice stare clarum est: Tum quod Concilium electo semel Martino V. nihil amplius, ut ante electionem, statuerit, definiverit, prohibuerit, &c. sed omnia nomine electi Pontificis, ab eoque deinceps sacro approbante Concilio sunt constituta, quæ omnia argumento sunt, Concilii potestatem Pontifice jam electo cessasse, & consequenter Concilium supra Pontificem non esse: non enim potestas superior præsentem minori cessat, sed hæc potius illi cedit: Tum etiam quia *sess. 15. & 17.* Pontifici futuro & indubitato retervatur potestas dispensandi in iis, quæ à Concilio statuta sunt, relaxandique censuras ab eodem fulminatas. Et denique *sess. ult.* expressè definit, supremam in Ecclesia potestatem non penes Con-

lium, sed Papam esse, quod falsum omnino sit, Concilio Papæ prælato. Nec obstant in contrarium allegata, semper enim Concilium loquitur de casu schismatis, & Pontificis dubii, ut claris conceptisque verbis, & sæpe repetitis Patres seipfos explicant, idque tam enixè, ut videantur præcavisse, ne quis in errorem induceretur, verbis Concilii malè intellectis. V. quæ supra diximus §. 5. num. 13.

Ad id, quod adducitur *ex sess. 39.* statuit quidem Concilium singulis decennis Concilia universalia indici, sed nullo modo id futuro Pontifici imperat: potest enim statuere Concilium leges, quæ etiam Pontificem quoad vim directivam obligent; maxime cum ordinantur ad observantiam divini & naturalis juris, earumque transgressio pacem quietemque publicam offendet: quâ ratione quamvis nemo sibi subjectus sit, seque ipso inferior, communis tamen sententia habet, Principem suis legibus obligari. S. Th. 1. 2. q. 96. a. 5. ad 3. Suarez l. 3. c. 35. de leg. S. Ambros. l. 5. ep. 32. & sumitur ex Matth. c. 23. c. qua contra d. 8. c. justum. d. 9. cum omnes de Constitut. ff. quod quisq. juris L. digna vox C. de leg. l. 23. de Legat. 3. Ad appellationem à Papa ad futurum Concilium, nomine Regis Poloniæ factam, non potest melius responderi, quam ipse Martinus V. responderit, ut habetur in Actis Concilii *Sess. 45.* cum enim animadverteret Legatos Poloniæ & Lithuanie ex Synodi Constantiensis doctrina animos sic appellandi sumpsisse, ut ad ipsas radices secutim poneret, continuo respondit: *Se qua in puncto fidei contra Wicleffum & Hussum, à Patribus essent conciliariter decreta, sanctè observaturum, & rata & confirmata habere: non verò, qua ad fidem non pertinerent, aut qua non conciliariter, hoc est, cum debito examine, discussione, in utriusq. suffragiis, essent definita.* Nec contentus Papa hæc appellantis Legatis, & Concilio presentibus respondisse; voluit insuper hanc suam protestationem & responsionem in Acta publica Concilii referri, & ab ejusdem Concilii notariis & Actuariis solemnità & authentica instrumenta confici: & re ipsa in Bulla Confirmatoria Concilii, quæ ad calcem ultimæ sessionis habetur, Martinus V. ex actis in Concilio Constant. nihil aliud confirmavit, quam damnationem errorum Wicleffi & Hussi à Patribus synodallyter factam. In quo Martinus V. suorum prædecessorum exempla imitatus est, nam & Leo sanctissimus Papa, & tot encomis à Patribus Chalcedonensibus cummulatus, noluit Concilium Chalcedo-

nens,

nense, nisi quoad illa, quæ in materia fidei sancita fuerant, confirma-
re, ut videre est in epistola ejusdem B. Leonis circulari ad Patres con-
cilio 61. & ad Anatolium 54. quæ habentur Tomo 2. Conciliorum.
Verum ut ex verbis ipsis Concilii Constant. res melius intelligatur,
credaturque, placuit ea hinc attexere: sic ergo sess. 45. *Et ult.* sub initium
habent. *Quibus sic factis, sanctissimus Dominus noster Papa dixit
respondendo ad prædicta, quod omnia & singula determinata, conclusa &
decreta in materia fidei per præsens Concilium, conciliariter tenere & in-
violabiliter observare volebat, & nunquam contraire quoquo modo: ipsaq;
sic conciliariter facta approbat, & ratificat, & non aliter, nec alio modo. Et
illud idem iteratò fecit dici per organum D. Augustini de Pisis, fiscalis &
Sacri Consistorii advocati prædicti, qui nomine Papæ à Protonotariis &
notariis ad scribendum acta Concilii ordinatis & deputatis, petiit instru-
menta publica fieri.*

Cum ergo ea sententia, quæ Concilium Pontifici præponit,
non tantum de fide non sit, sed etiam à communi Doctorum, praxi
Ecclesiæ, testimoniis SS. Patrum, sacræque Scripturæ plurimum alie-
na, immo à sanctis etiam Patribus graviter perstricta; etiam si daremus
fuisse in Concilio Constant. assertam, nunquam tamen confirmata
fuit à Martino V. qui expressè profitetur, sibi animum non esse Con-
cilium confirmandi, nisi quoad illa, quæ fidei sunt: non verò illa,
quæ ad fidem non pertinent, multoque minùs quoad illa, quæ vi-
dentur cum principiis fidei pugnare, qualis est opinio, quam im-
pugnâmus. Non ergo videmus, quâ ratione Patres Conventus Pa-
riensis inducti fuerint, ut dicerent: *Non probari ab Ecclesia, qui De-
creta Concilii Constantiensis sess. 4. & 5. ad casum schismatis detorqueant,
eorumq; robur confringunt tanquam sint dicta auctoritatis, minusque
approbata.* Quasi verò nos Decreta Concilii ad casum schismatis re-
stringamus; & non ipsum Concilium, tot tam claris, tamque repe-
titis verbis restringat, ut planè vim Concilio faciat, qui ad hunc ca-
sum schismatis non restringit: aut Concilium illi detorqueant, qui
nihil Concilio addi volunt, nihil detrahi, sed ipsum eo sensu intel-
ligi, quo loquitur: verba Concilii sunt sess. 4. *Ipsa Synodus in Spi-
ritu sancto legitime congregata disponit, statuit, decernit, declarat, ut sequi-
tur; & primò quod quilibet cuiuscumq; status, vel dignitatis, etiamsi Papalis
existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem schis-*

schismatis, & reformationem generalem Ecclesia Dei in capite & membris. Eadem repetuntur *sess. 5.* ubi videmus Concilium, ipsum suam definitionem limitare ad eam & statum, in quo tunc temporis Ecclesia versabatur; si enim limitare nolisset, poterat tot verbis parcere & absolutè dicere: *Teneri Papam Concilio universali obedire.*

Eodem pacto, non sumus nos, qui extra materiam fidei negamus Concilium fuisse à Martino V. approbatum, sed ipse Martinus, ipsa Concilii Acta *sess. 45.* ipsique Tabelliones Concilii, & instrumenta publicè ab illis confecta; ut proinde non aliis argumentis sit opus, sed solà Concilii lectione, ut omnibus palàm fiat, quinam sint illi, qui Concilium in alienum sensum detorquent, aliàmque omnino faciem, quàm habet, imponunt.

II. *Obijciunt obtaxò,* Concilium Basileense, quod *sess. 2.* definit Concilium esse supra Papam: non posse, nisi Patres consentiant, Concilium à summo Pontifice aliò transferri aut dissolvi. Et *sess. 3.* monitorium contra Eugenium IV. expedit, poenàsque non obtemperanti decernit. Et *sess. 4.* prohibet, ne durante Concilio Pontifex ad promotionem novorum Cardinalium procedat. Et *sess. 7.* non posse Papam de Beneficiis Cardinalium à Concilio punitorum disponere. Et *sess. 8.* Eugenium auctoritativè, & sub poenis contumaciæ ad Concilium citat. Et *sess. 9.* rescindit omnia acta & processus ab Eugenio summo Pontifice contra Wilhelmum Concilii protectorem factos. Et *sess. 12.* acriter in Eugenium summi Pontificem declamat, definitque & olim in Romanos Pontifices à Conciliis adinadversum esse, & deinceps animadverti posse. Et *sess. 14.* Conditiones Eugenio Papæ tribus formulis comprehensæ à Concilio præscribuntur, in quas nisi consentiat, Papatu exiit. Et *sess. 16.* Eugenius Papa, ut ibi habetur, *citationi, monitioni, & requisitioni sacri Concilii plenariè satisfacit.* Bullas & diplomata contra Concilium à se edita, nulla & inania fuisse declarat; ipsum verò Concilium fuisse legitimè inchoatum, legitimèque continuatum; quo videtur Eugenius omnia in superioribus sessionibus facta, & consequenter citationes, & sententias contra se dictas confirmasse, & Concilii auctoritatem supra legitimum Papam agnovisse. Et *sess. 17.* admittit, ut præsent, Legatos Papæ, sed cum certis conditionibus, quarum præcipua, ne ullam in Concilium exerceant jurisdictionem coa-

nem coactivam. *Et sess. 18.* expressè definit majorem esse Concilii, quam Papæ auctoritatem, & hunc nisi obediat, posse à concilio puniri. *Et sess. 21.* tollit concilium omnes Annatas, & qui eas exegerit, pœnâ Simoniacis decretâ punit: ipsum verò summum Pontificem, si aliquid contra hoc Decretum moliat, jubet concilio deferri. *Et sess. 26.* iterum definit Papam notoriè criminofum jurisdictioni concilii subjacere, ipsumque Eugenium Papam in jus vocat. *Et sess. 29.* circa medium, clarissimè iterum auctoritas concilii supra Papam asseritur. *Et sess. 31.* Eugenium suspendit. *Et sess. 33.* etiam deponit. *Et Sess. 38.* Concilium Generale supra Papam esse definit, idque ad veritatem fidei Catholicæ pertinere, & qui hoc pertinaciter negat, hæreticum esse. *Et Sess. 39.* Amadæum Sabaudia Ducem, sub nomine Felicis V. Papam renuntiat.

In appendice ad *Sess. 17.* quæ habetur post Acta concilii, Legati Eugenii IV. Romani Pontificis, *jurant fideliter laborare pro statu & honore Concilii Basileensis, ejusq; decreta defendere & manutenere, & specialiter decretum Concilii Constantiensis de subjectione Pontificis. Et aliud Synodi Basileensis decretum, quod Papa Concilio Universalis obedire teneatur.* Idem habet Platina in *vita Eugenii IV.*

Ex his concilii Basileensis actis sic argumentari licet: Quidquid à legitimo concilio definitum est, & à legitimo Pontifice confirmatum, id pro vero ratoque haberi debet: sed concilio Pontificem subjacere, & à concilio citari, judicari, puniri que posse; & ipsa Synodus Basileensis definivit, & Eugenius Papa confirmavit tanquam ritè legitimeque facta.

Ad hæc, ut respondeamus, oportet rem altiùs repetere, totamque Basileensis concilii historiam sub oculos ponere, sic enim se ipsam veritas prodet. Ex præscripto Constantiensis *Sess. 39.* & postea Senensis conciliorum, Martinus V. Basileam universale concilium indixerat, quò cum per morbum, propectamque in senium ætatem proficisci non posset, eam curam Juliano Cardinali Diacono mandaverat. Martino paullo post extincto Eugenius IV. successit, qui eidem Juliano convocandi Basileam concilii mandatum repetit. *V. Acta Concilii Basileensis sess. 1.* Anno igitur MCCCXXXI. adultâ jam ætate concilium celebrari cæptum, sed pauci admodum Patres in sessionibus visi, bello inter Burgundiæ & Austriae Duces flagrante,
impe-

impeditisque itineribus; præsertim verò quòd Hussitæ hæretici, cælis Catholicorum exercitibus, Basileæ fines incursarent; & Eugenius vicinâ jam, securâque spe Græcam cum Latina Ecclesia conjungendi, Concilium in Italiam transtulisset, jussu Juliano Cardinali Basileensem Conventum dimittere: hinc primæ discordiarum faces. *Ex Bulla Eugeni: Postquam divina clementia, in App. ad illa Conc. Basl.* Negabant enim Patres Concilium jam semel legitime coactum dissolvi posse, aliòve transferri: Bohemos hæreticos armis insuperabiles recentique victoriâ elatos, humanitate vincendos esse, & à Concilio placidè veritatem edocendos: hos à Patribus invitatos ad Synodum, & itinere jam accinctos, ubi Concilium deropente solutum viderint, Patrèsque dilapios: quid aliud dicturos, quàm sibi ab Episcopis illusum esse? Nihil ergo Synodo intempestivè dissipatâ, aliud agi, quàm ut contumeliâ Patres afficiantur, & reducendi hæreticos spes omnis evanescat. His Basileensium querelis accedebant Sigismundi partim preces, partim etiam minâ, dicam Pontifici tempestatem præcinestis, si cœptis insisteret. Sed Eugenio, ne animum mutaret, multa persuadebant: cùm enim pacis cum Ecclesia Orientis componendæ desiderio flagraret, oporteretque ipsum Romanum Pontificem Concilio interesse, in quo tantæ molis negotium agitabatur, ipsique Augusti cum Patriarcha adfuturi erant: nec tamen Basileam ire permetteretur, itinere & longo, & hyeme, armisque occupato, ac Græcis incommodo; necessarium omnino videbatur comitia alibi locorum agi; ergo Bononia delegata est. Patres cùm viderent Pontificem flecti non posse, huic oppugnando se accingunt, iis præsertim agentibus, qui aut odio in Eugenium, aut ambitione ferebantur, in turbido piscaturi. Imprimis ergo decretum Constantiense de auctoritate Concilii supra Papam iustaurant, illudque casu Pontificis dubii, ad casum Pontificis certi, contra mentem ipsius Synodi Constantiensis extendunt: deinde bellum civile aggressi, perinde ac si hæreses jam omnes debellassent, pacemque Ecclesiæ reddidissent; toti in Eugenium vertuntur, diem illi dicunt, contumaciâ postulant, pœnas statuunt, acta rescindunt, & nisi ipse in concilium veniat, pareatque, minantur mitram excussuros, immo, quò nihil impudentius, sacroque conventu indignius fieri potuit, innocentissimis moribus Pontificem calum-

calumniis onerant, latrocinium, quod parabant, apud ignaros mendaciorum purgaturi. Multa sunt, quæ Basileensibus ad hæc audenda, animos faciebant, sed ambitio præsertim, Principum sæcularium animis subnixæ. Ad eò ad Papatum aspirabant, ut perinde ac sublato Eugenio vacuâque sede, de modo eligendi Pontificem disceptarent, de quæ conditionibus, quas electo præscriberent. Furebat, mittebat que omnia Dominicus de Capranica, purpuram illi negante Eugenio, quam Martinus contulerat, quæ causa alios quoque in Pontificem armabat. Philippus Maria Dux Mediolanensis ab ipso in Pontificatum ingressu Eugenio infestus, Columnenses in eum concitaverat expilato sacro ærario, Romæque vix non capta: pergebat verò Patres in Eugenium concitare, immissoque in Picenum milite Bellum Pontifici infert, Sfortiæ perduelli patrocinium offert: Romanos ut Eugenium prodant subornat, illique capiendo insidias struit: nullumque finem Basileenses concitandi facit, donec pace cum Eugenio aliquoties factâ ruptaque, infelici morte extinctus est, teste B. Antonino 3 p. T. 22. c. 11. §. 17.

Accedebat Philippo Duci Cardinalis S. Eustachii, qui Avinionensi & Venusino comitatibus à Synodo præfectus, ut hanc dignitatem tueretur, contra fas oblatam, ab Eugenio defecerat, rebusque turbandis impigre laborabat. Ipsi Romani arma circumferente Philippo Mediolanensi, aut bellorum incommodis effectari, aut spe vicinæ libertatis insolentes, in Capitolium concurunt, Hadrianam & Ostiensem arces occupant, Nepotem à latere Pontificis avulsam custodia tradunt, ipsum Pontificem in palatio obsessum, circumfuso milite observant, aut Philippo Duci, aut Patribus Basileensis Concilii, quorum mandatum expectabant, prodituri: sed Eugenius Monachi veste obtectus, elusisque custodibus Ostiam, tum Pisas, Florentiamque evasit, summis ubique honoribus acceptus. Romanorum interim legatos, violatæ Majestatis, tantique flagitii reos, Concilium & impunè accepit, sibi que adjunxit, & etiam tutatum est. Raynaldus ad annum 1434. n. 11. ex epist. Eugeni ad Principes. Sed maximè Basileensibus ex Alfonso Regis Aragoniæ in Eugenium constato bello, audacia crevit, ejus hæc causa: Extinctâ Joannâ II. Neapolis Reginâ, stirps Andegavensis unâ conciderat, Regno jure Domini, & ex pactis

cum Carolo I. ad sedem Apostolicam reverso. Sed Alfonso Aragoniæ Rex cognomento magnanimus, Joanne Rege Navarrae aliisque duobus fratribus, ac ingenti classe stipatus, Regnum, ad quod Neapolitani eum evocaverant, invadit, Capuam capit, Cajetamque obsidet; ubi à Genuensium classe, copiisque Philippi Mediolanensis victus, captusque est; sed paullo post libertati redditus, eam inter alias conditione, ut contra Eugenium arma cum Philippo sociaret; quæ ab Alfonso tantò pronius admittæ est, quòd Eugenium videret in Renatum Ludovici Andegavensis fratrem, adoptatumque à Joanna propendere. Scripsit ad concilium Alfonso, eique operam, Oratores, Prælatosque promisit, unde majores Patribus cristæ, tam potenti amico in suas partes adducto, præsertim verò ubi Alfonso instinctu etiam Carolus Galliarum Rex, & Sabaudiarum Dux ab Eugenio defecere.

Hæ nisi fallimur causæ sunt, quæ Eugenium permoverunt, ut metu schismatis, dissipandæque pacis cum Græcorum Ecclesia, in Basileensium postulata quantumvis iniquissima, conveniret. Videbat se armis domi, forisque appetitum, & à Principibus suæ quærentibus desertum, solo adhuc Sigismundo in ancipiti pendente, quem ne repulsâ irriteret, apertumque schisma in Ecclesia accenderet, coactus tandem, metuque pejoris mali, Concilium Basileense instauravit, Bullas censurasque, quas in Patres tulerat, refixit, & conditiones admisit dignitati Pontificiæ indecoras: sed temporis cessit prementique necessitati, quamdiu spes inquietos placandi affulsit; ubi verò indulgentiâ obstinatos vidit, adeò ut etiam in Archiepiscopum Tarentinum concilii Præsidentem manus injicerent; & præsertim cum Græci nec Basileam vellent, nec Avenionem, sed in Italiam ad concilium proficisci; Florentiæ Synodum indixit Carolo Gallorum Rege approbante. Major digniorque pars, cui Legati Apostolici præerant, Pontifici parendum censuit; minor, quæ inferioris Ordinis Sacerdotibus constabat, repugnavit, Aragonio Rege, Sabaudiarum Duce, & Arelatenfium Cardinali omnia miscentibus. Ferunt hanc turmam seditiosorum Episcopis tantum 7. Abbatibus aliquot, aliis verò vulgo sacerdotum compositam fuisse, quibus contra morem omnium conciliorum jus suffragii collatum est: & hi tamen tantulo numero ausi sunt iterum diem Eugenio dicere, hæresis, aliorumque criminum damnare,

damnare, & tandem dictâ sententiâ Pontificatu exuere, substituto Amadæo Sabaudia Duce; qui cùm mundi & vanitatum pertæsus vitam Angelis proximam in sylvis duceret, captus tamen perstrictusque insperatâ hac lue, amplâque dignitate, caput Tiaræ subjecit, morti vicinum, nomenque induit Felicis V.

Visum est omnibus tam indignum hoc facinus, ut Basileenses execrati ad Eugenium transirent: Gallia præsertim Rex, qui adornatâ insigni legatione, cujus Princeps Meldensis Episcopus fuit, se Eugenio submitit, supremam in Ecclesia auctoritatem penès Papam, non concilium esse professus. V. Raynaldum *ad annum MCDXXI. n. 10.* Ipse Amadæus, desertum se ab omnibus videns, tunc primò magnitudinem sceleris, quo se obstringi passus erat, æstimare a animo cœpit, & sponte Nicolao, Eugenii postea successori, dignitatem indebitam cessit. Hic finis Basileensis concilii fuit, duodeviginti annos agitati, circa quod aliqua notatu digna occurrunt.

Primò. Summam in tanta rerum perturbatione Dei providentiam effulsisse, quæ luctante cùm tam fæda tempestate Ecclesiâ, quàm plurimos Sanctos velut in subsidium misit, videlicet S. Laurentium Justinianum, S. Antoninum, S. Bernardinum, S. Nicolaum Albergatum, B. Joannem de Capistrano, S. Franciscam, S. Coletam, S. Liduinam, &c. Eodemque tempore, quo in Concilio Basileensi Pontificia auctoritas impugnabatur, scriptis illi doctissimis commentariis eandem tuebantur, & Concilio præferebant, inter quos Joannes de Turrecremata, qui Concilio interfuit, librumque doctrinâ & rationibus insignem scripsit. Sed illud miraculo proximum fuit, Ecclesiam Græcam tot sæculis à Latina discordiis avulsam, eo tempore in gratiam, pacemque rediisse, quo inter se Latini collidebantur, Græcosque pessimo exemplo à pace ineunda maximè terrere poterant: sed Deus, *Qui facit concordiam in sublimibus Job. 25.* voluit & potentiam suam ostendere, omnia superantem; & suum in terris Vicarium, qui que illi adhærebant, tam celeberrimum Græcis unionem honorare: negari tamen non potest, Basileensium factionibus rixisque impeditam fuisse Æthiopum conversionem, quam Eugenius meditabatur.

Notandum 2. Exemplo Basileensium patuisse, quanti periculi sit concilium à Papa separari, ejusque auctoritati obstrepere: quan-

tumvis enim multa in eo Concilio præclare statuta fuerint; ubi tamen Pontifici præferri voluerunt, negari haud potest, omnia fuisse per summam ambitionem, rixas, factiones, violentiam, tumultus, & tandem atrocina peracta, adeo ut oportuerit Principes armis, Deum peste, ad dissipandum tam perniciosum Ecclesiæ conventum accingi. Audi, quæ homines illius temporis, qui quæ Concilio aderant, memoriæ reliquerunt.

S. Antoninus 3. p. Tr. 22. cap. 10. §. 4. Eugenius IV. Concilium Basilea congregatum auctoritate Apostolicâ dissoluebat. Illi tamen obtinuerunt aures suas, & cœperunt Eugenium citare, sollicitati ad hoc à Duce Mediolani agrè ejus Pontificatum ferente. Sigismundus verò Imperator, & Veneti dissuadebant eis, qui Basilea erant congregati, ne pergerent. At illi deposito Eugenio, Ducem Sabaudie Amedæum in Italiam sibi erigentes, Felicem V. nuncupaverunt. Cui tantum intra territorium suum obeditum fuit. Is cum Abbatem Panormitanum, & Joannem quendam institisset Cardinales, Joannes morte substractus est, Abbas verò Panormum reversus, pileum sponte dimisit. Denique Julianus Cardinalis relicto Basileensi Conciliabulo, ad Eugenium Papam se contulit. Eteodem loco: Illi nimirum Basileenses, obtinuerunt aures suas, scilicet suffragis Apostolicis, quibus Pontifex Basileensem Conventum dissoluerat, non audientes vocem Domini, sed congregatione illâ factâ conciliabulo nullas vires habente, nisi ut Synagoga Sathane auctoritate suâ temerarie præsumptionis cœperunt Eugenium ad Concilium adendum citare, sollicitati ad hoc à Duce Mediolani agrè Pontificatum ejus ferente, quia non sibi favebat.

Joannes Niderer in formicar. l. 1. c. 7. Usq; ad sex annos jam crebro disputatum est de diversorum statuum reparationibus, nec in effectum usq; hodie quidquam vidimus.

B. Joannes Capiltranus de Papa & Concil. auctor. p. 3. Jam vidimus abominationem desolationis Amedæum Sabaudiensem, non in loco sancto Romano throno, Domino prohibente, sed in loco profano, excommunicato, & interdicto, Basiliscorum spelunca, demonumq; caverna sedentem, in fano Cosrohoe Persarum olim perditissimi Regis.

Panormitanus, teste Aenea Sylvio, sic Patres Concilii allocutus est: Vos Patres, nostras contemnitis preces, Reges & Principes contemnitis; ac cavete, ne dum omnes despiciatis, ab omnibus despiciamini; utarem contigisse visuri sumus.

Joannes de Turrecremata: Nullus sana mentis vir, qui novit, cum quanta gravitate, integritate, & modestia, fidei judicia tractanda sunt, judicabit esse universali consensu totius Ecclesie conclusa, Spirituq; sancto dictata, in quibus hujusmodi factiones, & practicae intervenerunt.

Pius II. in Bulla retractat. In minoribus agentes, nondum sacris ordinibus initiati, cum Basilea inter eos versaremur, qui se generale Concilium facere, & universalem Ecclesiam representare aiebant, Dialogorum quemdam libellum scripsimus, in quo ignorantes (ut Paulus) persecuti fuimus Romanam Primamque sedem. Unde in Domino commonemus, ne fidem ullam praestetis prioribus illis scriptis, quae supremam Apostolicae sedis auctoritatem quovis pacto elidunt. Nec cum Pontificatu hac nobis opinio advenit. Sed cum Julianus S. Angeli, & Joannes S. Petri, Cardinales, quibus plurimum credebamur, ad Eugenium defecissent: cum paucissimi in fide Basileensi remansissent: cum Fredericus Romanorum Rex Felici V. in Eugenio locum suffecto, honorem tanquam Pontifici Romano exhibere nolleret, cum in Frederici Aula agentes, Eugenium in multis falso accusatum invenissemus: cum Julianus Cardinalis post unionem Graecorum Ferrariae, Florentiaeque conclusam, in Ungaria legatione functus, Vienna nobis occurrisset, dixissetque, unam vocem Graecorum & Latinorum hanc esse, salvari non posse, qui sanctae Romanae Ecclesiae non teneret unitatem: cum Joannes Cardinalis Apostolici Palatii Auditor, aliique docti viri multum nobis frequentibus colloquiis suis profuissent: cumque Caesar Basileenses induceret, ut Ecclesiasticae pacis causa, se ad novum Concilium, quod Constantia indiceretur, transferrent: illi vero id primi recusarent, ob eamque rem multi doctissimi viri, & opinione sanctitatis illustres, scire se dicerent, Basilienses Spiritum Sanctum non habere ductorem: his omnibus consideratis, recognovimus errorem nostrum, Basileense Dogma rejecimus, Eugenio Pontifici Maximo caput submissimus, illud Hieronymi diximus: Cathedra Petri communionem confocior, super illam fundatam Ecclesiam scio. Erasmusque adhuc Clericali tantum caractere insigniti, quando ad Eugenii obedientiam redivimus.

B. Nicolaus Albergatus, teste Carolo Sigonio in ejus vita c. 13. Cum audisset, quae in contemptum Apostolicae sedis decrevisset, vehementius homo antiqua probitatis exarsit, atque graviter eorum facta increpuit, & ut in auctoritate summi Pontificis ipsius Christi Vicarii permanerent, admonuit. Obiter hic animadvertendum est, omnes propere sanctitate conspicuos Doctores Pontificem Concilio praetulisse, etiam qui hoc tem-

pote, cum maximè hæc controversia fervebat, scripserunt: quales fuere S. Antoninus, S. Bernardinus, S. Laurentius Justinianus, B. Albergatus, B. Capistranus: præter antiquiores jam supra citatos S. Thomam, S. Bonaventuram, S. Albertum M. B. Augustinum Triumphum, S. Bernardum, S. Isidorum Hispalensem, ut meritò Sanctorum sententia hæc dici debeat, sicut altera Politicorum, qui plerumque cum affectu aliquo, aut odii, aut ambitionis, privatiq̄ue lucti agitabantur, Concilium Papæ opponebant, ex utriusque conflictu ipsi prædam aliquam facturi.

Notandum 3. Gallos ipsos, qui aliquamdiu contra Eugenium Concilio adhæserant, ubi tamen veritatem edocti sunt, videruntque, dum ambitioni, privatiq̄ue studiis Basileenses student, periclitari Ecclesiam; non solum ad Eugenii partes transierunt, sed apertè professi sunt Concilii auctoritatem infra Papalem esse; sic enim Episcopus Meldensis legationis Princeps à Carolo 7. Francorum Rege ad Eugenium, adornatæ in sacro purpuratorum Senatu, sui Regis Gallorumq̄ nomine inter alia locutus est: *Nimio fervore resistendi, ad hanc vesaniam devenerunt, quòd supremam potestatem in uno supposito consistere denegant, sed eam in multitudine, quæ citò in diversa scinditur, collocant, & pulcherrimam Monarchiam Ecclesia, quæ Christianos hucusq̄ tenuit in unitate fidei, in una professione religionis Christiana, in uno ritu sacramentorum, in una observantia mandatorum, in eisdem ceremoniis divini cultûs, atq̄ pacem & tranquillitatem asseruit, non abolere & supprimere contendunt, nobilissimam politiam, quæ beatitudinem cœlestem habet pro fine, ad democratiâ vel aristocratiâ redigentes, & ulterius in malis procedendo unum sibi in capite assumpserunt, qui nunc eis præfertur, & sic schisma factum est nedum in obedientia capitis, sed & in doctrina Evangelii, quod omnibus Christicolis est abominandum. Et hoc animadvertens præfatus Christianissimus Rex Francia vehementi dolore ingemiscit, & condolens Ecclesia, remedia ubique perquirat, ac deniq̄ue consulto Prelatorum, & aliorum multorum sapientium Regni sui, videtur sibi, quòd nullum est aptius remedium ad hoc schisma extirpandum, quàm evellere aut disperdere duas prædictas extremitates, ad quod faciendum necessarium est generale Concilium. Porrò Concilium olim Basileense unam extremitatem nimis exacuit, quando veritatem de suprema potestate in uno extingueret pertentavit. Concilium autem Florentinum hanc veritatem bene quidem*

quidem lucidavit, ut patet in Decreto Gracorum, sed pro regulando usum hujus potestatis nihil edidit, nihilq; locutum est.

V. Raynald. *Ad annum MCDXLI. n. 10.* & Ganguinum in *Carolo 7.*

Tert in historia Ecclesiastica reperimus Gallos supremam in Pontifice potestatem, & Concilio majorem publicè testatos esse.

Primò, sub Carolo M. Imperatore, cum Synodo in causa Leonis III. Romæ coactâ à Francorum Episcopis conclamatum est: *Nos Apostolicam Sedem, qua caput est omnium Ecclesiarum, judicare non audent, nam ab ipsa nos omnes judicamur: ipsa autem à nemine judicatur, quemadmodum antiquitus mos fuit.* (a)

Secundò, in Concilio Florentino, ubi Episcopus Meldensis Regis Christianissimi & Gallorum nomine supremam potestatem in uno supposito consistere professus est, & qui eam in Concilio collocant, velanos esse, ac Catholicam unitatem scindere. V. Raynaldum *ad annum MCDXLI. n. 10.*

Tertiò, in Concilio Lateranensi Fridericus Cardinalis S. Severini, Claudius electus Episcopus Massiliensis, & Ludovicus Dominus de Soteriis, Legati Regis Christianissimi, suo & regio nomine coram notariis & testibus, in litteris patentibus Christianissimi Regis manu subscriptis, ejusdemque sigillo munitis, purè, liberè, & simpliciter sacrosancto Concilio Lateranensi tanquam vero, unico, & legitimo adhærent; in quo Concilio *Sess. 10.* expressè definitum est, Papam esse supra Concilium generale. (b)

Cum ergo in orbistorius conspectu toties, & tam sanctè supremam in Pontifice Romano potestatem Galli agnoverint, patrique reverentiâ professi sint, eamque Conciliis prætulerint, nescimus planè, quænam sit illa Gallicana Ecclesia, antiquæ tam dissimilis, quam Conventus Parisiensis Pontifici opponit: Si enim eadem est doctrinâ & fide cum antiqua, cur aliud docet, creditque? Si alia verò ab antiqua est, novam hanc doctrinam fidemque & pristinæ discolorum merito suspectam habemus, cum sit monitum Sapientis *Proverb. 28.* *Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui.*

Notandum 4. Eugenium IV. Decreta Basileensis Concilii, quibus

(a) Vide Anastasium in Leon. III. Æmilium in Carolo M. Spond. ad annum DCCC.

(b) Videantur Acta Concilii Lateran. ult. Sess. 8.

bus auctoritatem Pontificiam Patres impetebant, contrariis Decretis saepe oppugnasse: nam & Archiepiscopos Colocensem, & Tarentinum milit, qui ab hujusmodi Decretis concilium prohiberent, cujus egregia ad Patres oratio extat in *App. Concilii*: & per Jacobum Ebrodunensem acta Concilii rescidit, *ex ead. App.* Et fautores Concilii gravissimis pœnis affecit, *Act. Concil. sess. 9.* Et quidquid contra Pontificiam auctoritatem decreverant, nulla & irrita esse declaravit, quique ea tuerentur, dignitatibus ejecit, *Act. Concil. sess. 16.* Et denique, ut testatur Cardin. Turrecremata, qui Concilio assedit *l. 2. de Eccl. c. 100. Nunquam Eugenius adduci potuit, Concilio licet omnia movente, ut ea confirmaret.* Illud verum est, Eugenium, cum videret sibi amplius torrentem non posse, & Principum accessu, qui ob varias privatasque rationes ab eo flecebant, potentiam synodi indes crescere, remque ad schisma spectare; Concilium prorogasse, illudque declarasse ritè inchoatum prolatumque esse, revocatis, quæ in contrarium scripserat, quæque ignorantia aut mutatione causarum nulla esse pronuntiavit: quæ tamen omnia, utpote gravissimo metu schismatis & defectio- nis extorta, ipsoque Pontifice domique forisque armis & periculis obsesso, & vitæ ac libertatis incerto, nulla omnino fuere; & quamvis jurata revocari poterant, tanquam notoriè extorta, & in Ecclesiæ gravissimum damnum spectantia: quid enim tam legibus & naturæ consentaneum, quam rata non esse, quæ vis metusque expressit, quæque in commune damnum redundant? Alio deinde ex capite promissis absolvebatur Eugenius, quod videl. Basileenses contra pacta initaque concordiam, nihil non aggredi adversus Majestatem Pontificiam ausi sunt, eamque solo æquare: ipsi Legatos ad Græcos mittere: ipsi alia, quam Eugenius pactus erat, Græcis polliceri: ipsi Ecclesiæ Romanæ proventus intervertere: ipsi indulgentias largiri: ipsi Concilii translationem (nam Græci Basileam & Avenionem averfabantur) nolle: ipsi denique omnia; Pontifice ad suæ dignitatis ludibrium neglecto, umbrisque adscripto: cui unquam in mentem veniat, debuisse Pontificem, quæ promiserat observare, ipso Concilio datâ fidem, humanas divinasque, leges calcante. (a) Ad hæc Cardinalis Turrecremata *l. 2. c. 100. Andreas* inquit, *Venetus, Domini Venetorum tunc Orator, & aliqui Domini Cardinales tunc apud Dominum Eugenium presentes, timentes futurum magnum scandalum in Ecclesia, minati sunt*

(a) V. Apologeticum de hac re Eugenii libellum, & Raynaldum Anno MCDXXXVI. num. 2.

privato Domino Eugenio, quòd, nisi bullas illas adhesionis concederet, ipsum solum recedentes relinquerent. Unde prefato Domino in lecto decumbente, prefati Domini referantur, bullas illas taliter qualiter expeditivisse, & misisse Basileam.

Notandum 5. Etiam si Eugenius IV. metu impendentium malorum confirmasset, quæ contra dignitatem Papalem in Concilio decreta sunt, non propterea deduci posse, eum in fide errasse, cum ea controversia, quæ tunc agitabatur, necdum fuerit definita: nam quæ postea à Basileensibus sunt statuta, præsertim verò: *Hereticum esse, qui negat Papam Concilio subjici*: certum est nunquam ab Eugenio fuisse confirmata, immo & ab ipso Eugenio, & à majore ac saniore parte Prælatorum positivè rejecta. Ipse Turrecremata, qui omnium, quæ in Concilio fiebant, spectator aderat, negat Pontificem ullâ ratione reflecti potuisse, ut decretis Concilii subscriberet, quamvis declaraverit Concilium ritè inchoatum, continuatumque esse; aliud enim est Concilium esse legitimum, aliud omnia, quæ in illo statuuntur legitime facta & statuta esse, ut ex Concilio Chalcedonensi & Ephesino 2. patet: quemadmodum non omnia, quæ à legitimo Papa fiunt, continuo legitime facta sunt.

Quod verò objici solet, Oratores Pontificis in ea decreta jurasse. Respondemus jurasse suo, non Pontificis nomine, ut expressè habetur in *Append. hujus Conc. ad sess. 17. Tom. 5. Concilior. Venetæ edit. f. 649.*

Ex his ergo, quæ hucusque disputavimus, patet, cujus auctoritatis sint Decreta Basileensia; fatemur enim fuisse Synodum Basileensem legitime convocata, inchoatamque: sed postea ex gravissimis & publicis causis dissolutam, ejusque decreta, sæpe & graviter ab Eugenio Pontifice rescissa, damnataque: & quamvis hic postea metu impendentium malorum, ac præsertim erumpentis schismatis, Basileense Concilium instauraverit, revocatis, quæ adversus illud ediderat; hæc revocatio per dolum & subreptionem confecta est, incio & decumbente Eugenio, ut ex Turrecremata supra notavimus: aut per metum expressa non potuit iis prævalere, quæ ante & post illam liberè ab Eugenio contra Concilium sancita sunt; nam ut in simili causa scribit B. Athanasius in *epist. ad solitariam vitam agentes*: *Non est censenda ejus sententia, quam mina & terrores extorsit, sed ea, quam protulit, cum liberos haberet affectus*: Aut denique

442 Lib. II. § XVI. Respondetur ad auctoritates

si humani aliquid Eugenius passus, minorique quam decuit Constantiâ Pontificiam dignitatem tutatus est, nihil propterea in fidem deliquit, cum Decreta Basileensia, quantumvis temeraria & absurda, nihil tamen contra fidem statuerint: fueritque illius culpa aliquo modo illi similis, quam Petrus incurrit, qui Judæorum metu simulatione usus est: aut Liberius Papa, qui tædio exilii pœnarumque in damnationem Athanasii consentit, subscripsitque primæ formulæ Sirmiensis, in qua nihil quidem fidei adversum legebatur, sed tamen omissa fuerat vox *Homousii & Consubstantialis*, quam ut fidei tuæ tesseram, Catholici præferabant; hanc ob causam malè quidem Liberius ab omnibus audit, non tamen hæreticum fuisse habemus ex historiis Sozomeni l. 4. c. 14. & Nicephori l. 9. c. 37.

Immo si Basileensis Concilii historiam bene consideres, validum ex ea argumentum conficitur, Papam Concilio superiore esse: quamvis enim Patres obniterentur, cælum terramque miscerent, Eugenium in jus vocarent, illique Pontificatum adimerent, alio in Romanam sedem imposito: Eugenius tamen Conventum Basileensem invitum licet, dissolvit, illique aliud Oecumenicum Concilium Florentiæ opposuit, quod Ecclesia Græca Latinaque, ut legitimum amplexa; & simul Basileense latrocinium, erectumque, ut vocabant, Idololum abominata est: sicque communi velut totius Orbis suffragio decisum est, nullam esse Concilio in Pontificem auctoritatem: immo ab hac tamquam superiore posse illud dissolvi: & quamprimum à Vicario

Christi velut capite separatur, in cadaver evadere corrumpique, totamque Ecclesiam, schismate, discordiis malisque inficere.

§ XVII